

Język polski - historia i podstawowe informacje

W tym wpisie postaram się przybliżyć język polski.

Język polski należy do rodziny języków indoeuropejskich, a dokładniej do gałęzi języków słowiańskich, które dzielimy na trzy podstawowe grupy:

- języki wschodniosłowiańskie, np. język rosyjski,
- języki zachodniosłowiańskie, np. język polski, język słowacki,
- języki południowsłowiańskie, np. język serbski.

Najbliższe pokrewieństwo język polski wykazuje z językami słowackim i czeskim, a najwięcej słów obcego pochodzenia w polszczyźnie wywodzi się z łaciny oraz języków: francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego oraz współcześnie także z języka angielskiego.

Historia języka polskiego jest długa i związana jest z powstaniem państwa polskiego ponad 1000 lat temu. Dawniej tereny stanowiące dzisiejszy obszar Polski zamieszkane były przez słowiańskie plemiona koczownicze, posługujące się różnymi językami. Około VI wieku zaczęły one osiedlać się na tych terenach, ostatecznie tworząc w drugiej połowie X wieku państwo Polan - Polskę, w którym z czasem ludność zaczęła mówić jednym, wspólnym językiem polskim.

Pod kątem faz rozwoju języka polskiego wyróżniamy trzy podstawowe okresy:

- staropolski – od X w. do XVI w.,
- średniopolski – od XVI w. do końca XVIII w.,
- współczesny, tzw. literacki – od XIX wieku do teraz.

Za najstarsze spisane zdanie w języku polskim uchodzi odnalezione w tzw. „Księdze henrykowskiej” (z 1270 roku) zdanie:

„Day, ut ia pobrusa, a ti poziwai.”.

We współczesnej polszczyźnie brzmi ono:

„Pozwól, że ja będę mełł, a ty odpocznij.”.

Porównując tylko te dwa zdania możemy wyobrazić sobie jak duże zmiany zaszły w języku polskim na przestrzeni stuleci. Język polski jest językiem urzędowym tylko w Polsce, jednak szacuje się, że obecnie posługuje się nim niemal 50 milionów osób na całym świecie, w tym 38 milionów w samej Polsce, a reszta przede wszystkim w krajach, do których emigrowali Polacy lub, w których żyją ich potomkowie, jak np. Stany Zjednoczone, Kanada, Rosja, Niemcy, Brazylia i Wielka Brytania.

Obok polszczyzny standardowej istnieje kilka odmian regionalnych języka polskiego.

Podstawowe dialekty to:

- dialekt wielkopolski
- język kaszubski
- dialekt mazowiecki
- język śląski
- dialekt małopolski
- nowe dialekty mieszane.

Pisownia języka polskiego oparta jest na alfabecie łacińskim i składa się z 32 znaków, wśród których aż 9 jest używana tylko w języku polskim, są to: *ą, ć, ę, ł, ń, ó, ś, ź, ż*. Litery *q, v, x* występują wyłącznie w zapisie słów obcego pochodzenia. Polska wymowa z pewnością może przysparzać problemów uczącym się języka polskiego cudzoziemcom, ale czasem także i samym Polakom, którzy nierzadko mają trudności z łamańcami językowymi jak np. „*Chrząszcz brzmi w trzcinie w Szczepieszynie*”,

Wyzwanie może też stanowić skomplikowana gramatyka. Język polski jest językiem fleksyjnym, a odmiana poszczególnych części mowy jest bardzo rozbudowana. Rzeczowniki i przymiotniki, zaimki odmieniają się przez rodzaje: męski, żeński i nijaki, przez liczbę: pojedynczą i mnogą, oraz przypadki, zmieniając przy tym swoją formę i brzmienie. Odmiana czasowników jest także trudna: oprócz rodzajów i liczby, dochodzi odmiana ze względu na czas (teraźniejszy, przyszły i przeszły) oraz przez osoby. Większości ww. zjawisk językowych w języku japońskim nie ma, a kolejną różnicą jest szyk zdania: w polskim istnieje duża dowolność, choć przeważa SVO; w japońskim występuje szyk SOV, w którym orzeczenie jest na końcu zdania. Nie bez powodu język polski uważany jest za jednej z najtrudniejszych języków na świecie.

W kolejnych wpisach postaram się dokładniej opisać gramatykę i przedstawić podstawowe zwroty grzecznościowe.

Do następnego razu!

Hanna